



КОЛЕСНИКОВ Аркадій Георгійович (22. 11(05. 12). 1907, м. Юрбург Ковен. губ., нині Юрбакас, Литва — 04. 04. 1978, Севастополь) — гідрофізик, океанограф. Доктор фізико-математичних наук (1943), професор (1947), академік АН УРСР (1967). Держ. премії СРСР (1970) та УРСР у галузі н. і т. (1979, посмертно). Державні нагороди СРСР. Закін. Моск. вище тех. училище (1930). Відтоді працював у Всесоюз. теплотех. інституті (до 1932); ст. н. с. сушил. лаб. НДІ луб'яних культур (1937–38); від 1938 — у відділі фізики моря Інституту теор. геофізики АН СРСР (усі — Москва), на базі якого 1942 створ. Мор. гідрофіз. лаб. АН СРСР (від 1948 — інститут, що 1961 підпорядк. АН УРСР, а 1963 перевед. до Севастополя): від 1945 — заступник директора, від 1962 — директор, від 1974 — завідувач відділу турбулентності. Одночасно 1948–62 очолював каф. фізики моря і вод суші Моск. університету. Наукові дослідження: фізика льодоутворення, русл. потоків (запропонував теор. модель кристалізації переохолодж. води, співавт.); турбулент. обмін у привод. шарі атмосфери-океан; океанічна турбулентність; терміка морів,

озер, водосховищ і конвективні процеси у них (зокрема розв'язав задачу про формування добового руху температури моря); автоматизація збирання, передавання та оброблення інформації. Під його керівництвом розвинуто новий наук. напрям у гідрофізиці — інструм. дослідж. глибоковод. турбулентності; розроблено низку приладів для пошук. глибоковод. апаратів на замовлення Гол. упр. з навігації та океанографії ВМФ СРСР (1968). Брав участь у дослідж. течій Ломоносова і тропіч. Атлантики.

Основні праці

О скорости нарастания льда в море // Проблемы Арктики. 1940. № 9; О ходе температур воды в водохранилище в зимний период // Докл. АН СРСР. 1953. Т. 42, № 1; Глубоководный автоматический турбулиметр – прибор для регистрации турбулентных пульсаций скорости и температуры // Океанология. 1963. № 5 (спів-авт.); Аппаратура для измерения энергии, передаваемой нормальным давлением ветра морским волнам // Там само. 1964. № 3; Подповерхностное течение Ломоносова // Течение Ломоносова: Сб. К., 1966 (співавт.); Структура и принципы построения автоматизированной информационной системы для океанографических исследований // Мор. гидрофиз. исслед. 1967. № 8 (співавт.); Океанографический атлас Тропической Атлантики: В 2 т. Париж, 1976 (співавт.).

Рекомендована література

1. Аркадий Георгиевич Колесников – ученый, учитель, созидатель (к 100-летию со дня рождения): Библиография. Св., 2007;
2. Михайлов Н. П. Академик АН УССР Аркадий Георгиевич Колесников (к 100-летию со дня рождения) // МГЖ. 2007. № 6.

О. Є. Совга

Бібліографічний опис:

Колесников Аркадій Георгійович / О. Є. Совга // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4479>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).